

**DÖNEM SONU İŞLEMLERİ İLE
2006 VERGİLENDİRME DÖNEMİNE İLİŞKİN HATIRLATMALAR**

**Dr. Ahmet Kavak
Yeminli Mali Müşavir**

Bu metnin tüm hakları mahfuzdur. Yazarın izni olmaksızın iktibas hükümleri dışında alıntı yapılamaz, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz. Bu metindeki ifadelerden hareketle yazılı uzman görüşü alınmaksızın işlem tesisi halinde oluşabilecek herhangi bir zarardan dolayı hiç bir sorumluluk kabul edilmez.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ İLE 2006 VERGİLENDİRME DÖNEMİNE İLİŞKİN HATIRLATMALAR

I. DÖNEM SONU İŞLEMLERİ İLE İLGİLİ HATIRLATMALAR

Dönem sonu işlemleri geçici vergi uygulaması ile birlikte her üç ay sonunda yapılageldiği nedenle seminer notları hatırlatma amaçlı olarak ana başlıklar halinde aşağıda belirtilmiştir.

1. Mevcut emtia fiilen sayılmak suretiyle değerlemesi yapılmalıdır.
2. Stok sayımında fiili durumla kaydi durum karşılaştırılarak noksanlık veya fazlalık varsa nedeni araştırılmalı ve katma değer vergisi de dikkate alınarak gerekli düzelme işlemleri yapılmalıdır.
3. Stok sayım ve değerlemesinden sonra satılan malın maliyeti tespit edilerek kayıtlara alınmalıdır.
4. Stoklarda varsa değer düşüklüğü bununla ilgili olarak takdir komisyonuna başvurup gerekli karar alınmalıdır.
5. Yıl içinde A.T.İ.K. alınmışsa, bunların alımıyla ilgili olarak yılın sonuna kadar oluşan kredi faizi, kur farkı, vade farkı vs. giderler ilgili iktisadi kıymetin maliyetine eklenmelidir.
6. 01.01.2004 tarihinden önce aktifleştirilen iktisadi kıymetlerin cari yıla ilişkin amortismanları eski usul ve esasalar çerçevesinde, 01.01.2004 tarihinden sonra aktifleştirilen iktisadi kıymetlerin cari yıl amortismanları ise, Maliye Bakanlığınca ilan edilen oranlar dikkate alınarak hesaplanmalıdır.
7. Yıl içinde alınan binek otomobiller için kıst amortisman uygulamasına dikkat edilmelidir.
8. Yıl içinde satılan A.T.İ.K. nedeniyle ayrılmış bulunan amortismanlar satış esnasında dikkate alınmalıdır.
9. Satılan A.T.İ.K. ile ilgili olarak oluşan kar, gerekli şartlar sağlanmışsa yenileme fonu hesabına aktarılmalıdır.
10. Kıst amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin, amortisman süresinin son yılında, ayrılmayan ilk yıla ilişkin amortisman tutarının gider kaydı yapılmalıdır.
11. İlk tesis ve taazzuv giderleri ile özel maliyetler gibi aktifleştirilen giderlerin yıllık itfa payları hesaplanıp gider yazılmalıdır.
12. Alıcılarla (müşterilerle) ilgili cari hesap mutabakatları yapılmalıdır.

13. Satıcılarla ilgili cari hesap mutabakatları yapılmalıdır.
14. Bankalarla gerekli mutabakatlar sağlanmalıdır.
15. Yukarıda sayılan her üç mutabakat sonucuna göre gerekirse ilgili kayıtlar yapılmalıdır.
16. Kasa sayımı yapılarak kaydi durumla fiili durum karşılaştırılmalı farklılık varsa gerekli araştırma yapıp kayıtlara alınmalıdır.
17. Döviz kasası Maliye Bakanlığınca belirlenen kurlar esas alınarak değerlendirilmeli ve gerekli kayıtlar yapılmalıdır.
18. Bankadaki döviz hesapları Maliye Bakanlığınca belirlenen kurlar esas alınarak değerlendirilmeli ve kayıtları yapılmalıdır.
19. Alınan çekler ve verilen çeklerin reeskonta tabi tutulması halinde oluşan gelir veya gider tutarları vergilemede dikkate alınmamalıdır.
20. Alacak ve borç senetleri istenirse reeskonta tabi tutulabilir. Alacak senetleri reeskonta tabi tutulması halinde borç senetleri de mutlaka reeskonta tabi tutulmalıdır. Senetlerde faiz oranı belli değilse, T.C. Merkez Bankası reeskont oranı uygulanarak gerekli kayıtlar yapılmalıdır.
21. Yabancı para birimi üzerinden düzenlenen alacak ve borç senetleri de yukarıda belirtildiği şekilde reeskonta tabi tutulabilir. Senetlerde faiz oranı belli edilmemiş ise, Londra bankalar arası faiz oranı (LIBOR) esas alınmalıdır.
22. Bankalardaki vadeli mevduat hesaplarının dönem sonu itibarıyla hesaplanan faiz tutarlarının gelir kaydı unutulmamalıdır.
23. Kullanılan banka kredileri ile ilgili olarak dönem sonuna kadar oluşan faiz tutarı hesaplanıp gider kaydedilmelidir.
24. Aktifte kayıtlı bulunan;
 - a) Hisse senetleri,
 - b) Fon portföylerinin %51'i Türkiye'de kurulu bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgeleri,

alış bedeli ile değerlendirilmelidir.
 - c) Yukarıda sayılanlar dışındaki tüm menkul kıymetler borsa rayici ile değerlendirilmelidir. Borsa rayici yoksa veya borsa rayici muvazaalı bir şekilde oluştuğu anlaşılması halinde, değerlendirmeye esas bedel, menkul kıymetin alış bedelinin vadede elde edilecek gelirin (kur farkları dahil) iktisap tarihinden

değerleme gününe kadar geçen süreye ilişkin kısmı eklenmek suretiyle tespit edilmelidir.

d) Ancak, borsa rayici bulunmayan, getirisi ihraç edenin kar ve zararına bağlı olarak doğan ve değerlendirme günü itibariyle hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetler alış bedeli ile değerlemesi yapılmalıdır.

25. Dava ve icra safhasına giren alacaklar için karşılık ayrılıp gider kaydedilmelidir. Teminata bağlı alacaklar bu safhaya gelse bile karşılık ayrılmamalıdır.

26. Mahkeme kararına veya kanaat verici bir belgeye dayanarak tahsil olanağı kalmayan alacaklar kayıtlardan silinmelidir.

27. Ortaklara verilen borçlara adet hesaplanıp,

- a) Şirket kredi kullanmışsa kredi faiz oranı,
- b) Kullanmamışsa reeskont oranı,

üzerinden faiz hesaplanıp fatura düzenlenmeli ve %18 KDV uygulanmalıdır.

28. Dönem giderleri ile ilgili yansıtma kayıtları yapılarak, gelir ve gider hesaplarının tamamı dönem kar veya zarar hesabına aktarılmalıdır.

29. Yıllık beyannameye eklenmek üzere, yıl içinde tevkif yolu ile ödenen vergilerle ilgili olarak, tevkifat yapan kurum ve kuruluşlardan yazılar alınmalıdır.

30. Yapılan bağış ve yardımların gider yazılması yerine, yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinde beyan edilen gelirden indirilmesi esası getirilmiş olduğu hususu dikkate alınmalı ve buna göre gelirden indirilecek bağış ve yardımların tutarı ise hesaplanarak beyannameye ayrıca gösterilmesi unutulmamalıdır.

31. Varsa yatırım indirimi ile ilgili olarak;

A. 24.04.2003 tarihinde önce yapılan müracaatlara istinaden alınan Yatırım Teşvik Belgesine dayanan yatırımlar:

- a) Fiili harcamalarda harcamaların tutar ve mahiyet itibariyle uygunluğu gözden geçirilmelidir.
- b) Önceki yıllarda kar yetersizliği nedeniyle indirilemeyen yatırım indirim tutarını belirlemek için yeniden değerlendirme oranında artırılması sağlanmalıdır.
- c) 01.01.1999 tarihinden önce alınan yatırım teşvik belgelerine dayanan yatırımların finansmanında kullanılmak üzere istenirse finansman fonu ayırabileceği unutulmamalıdır.

- d) 01.01.1999 tarihinden sonra alınan yatırım teşvik belgelerine istinaden 2005 yılında yapılması planlanan yatırım tutarının planlanan şekilde (%10 eksikliğini aşmamak şartı ile) gerçekleşmiş olup olmadığının gözden geçirilmesi ve %10 oranını aşan noksan gerçekleştirmelerde düzeltme beyanında bulunulması sağlanmalıdır.
- e) 2004 yılı kazancından ayrılan finansman fonu olması durumunda, bu tutarın yıllık beyannamede kurum kazancına eklenmesi sağlanmalıdır.
- f) Yukarıda belirtilen şekilde yararlanılan yatırım indirim istisnası tutarı üzerinden, kazancın dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın mutlak surette, %19.8 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hususu unutulmamalıdır.

B. Gelir Vergisi Kanunu'nun 19'uncu maddesi kapsamında 2005 yılı içinde yapılan yatırımlarda iktisadi ve teknik bütünlük gözönünde bulundurularak, 10.000.00 YTL maliyet bedeli sınırı dikkate alınmalıdır.

- 32. Kanunen kabul edilmeyen giderler kontrol edilip tutarları gözden geçirilmelidir.
- 33. Serbest bölgelerden elde edilen gelirlerin istisna olarak dikkate alınması temin edilmelidir.
- 34. İştirak kazançları varsa miktar olarak belirlenip vergilemede istisna olarak dikkate alınmalıdır.
- 35. Emisyon primleri varsa istisnalar arasında yer verilmelidir.
- 36. Yurt dışı inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerden sağlanan kazançların varlığı halinde, bunların istisnalar arasında yer verilmesi unutulmamalıdır.
- 37. Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 35'inci maddesi hükmü dikkate alınarak, diğer istisna kazançlarının var olup olmadığı araştırılmalı ve var olanların vergileme sırasında istisnalar arasında yer verilmesi sağlanmalıdır.
- 38. Amortismanlarının $\frac{1}{2}$ 'si gider olarak dikkate alınmayan binek otomobillerinin satışında, amortismanların gider kaydedilmeyen kısmı beyanname üzerinden diğer indirimler kısmında gösterilerek kazançtan indirilmelidir.
- 39. Beyan edilen kazançta göre ödenecek vergiyle ilgili karşılık ayrılıp bilanço ve gelir tablosunda gösterilmelidir.
- 40. Geçici vergi uygulaması nedeniyle, geçici vergi dönemleri itibarıyla,
 - a) Amortisman ayıranlar dönem sonunda amortisman ayırmaktan vazgeçebilirler.

- b) Amortisman hesaplamayanlar, dönem sonunda amortisman ayırabilir ve gider yazabilirler.
- c) Alacak ve borç senetlerini reeskonta tabi tutmayanlar dönem sonu itibariyle reeskont yapabilirler.
- d) Alacak ve borç senetlerini reeskonta tabi tutanlar dönem sonunda reeskonttan vazgeçebilirler.

II. 2006 YILI VERGİLENDİRME DÖNEMİNE İLİŞKİN HATIRLATMALAR

1. 2005 yılı kanuni defterlerin tamamının yazdırılma işi bir an önce tamamlanmalıdır.
2. 2005 yılı kanuni defterlerin kapanış tasdikleri 2006/Ocak ayı içinde yaptırılmalıdır.
3. 2006 yılında kullanılacak defterlerin tasdiki 2005/Aralık ayı içinde yaptırılmalıdır.
4. 2005 yılında kullanılan kanuni defterlerin 2006 yılında da kullanılması durumunda, bu defterlerin tasdik işlemleri 2006/Ocak ayı içinde yaptırılmalıdır.
5. 2006 yılı yevmiye defterine yapılan açılış kaydından sonra, bir önceki yılda yapılan reeskont kayıtları, ters kayıt yapılarak kapatılmalıdır.
6. Sigorta şirketleri tarafında 2005 yılında ayrılarak gider kaydedilen muallak hasar karşılıkları, kazanılmamış pirim karşılıkları ve hayat matematik karşılıkları 2006 yılı açılış kaydından sonra, kar hesabına aktarılmalıdır.
7. 2005 yılı vergilendirme dönemine ilişkin kurum kazancının beyanı sırasında, kurum kazancından indirilen ve eski hükümlere tabi tutulan yatırım indirimi istisna tutarı üzerinden en geç kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği ay içinde, %19.8 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılmalıdır.
8. 2005 yılı kurum kazancından (karından) personele temettü verilmesi düşünülüyor ise, gerekli kararlar kurumlar vergisi beyannamesi verilmesinden önce alınmalıdır.
9. İmtiyazname ve Ruhsatname almış olan kurumların 492 sayılı Harçlar Kanunu'na ekli 8 sayılı tarifede yer verilen ve yıllık olarak ödenmesi gereken harçlar 2006/Ocak ayı içinde ödenmelidir.
10. Motorlu taşıtlar vergisinin ilk taksidi 2006/Ocak ayında ödenmelidir.
11. Çalışan personelin vergi indirimine yönelik 2005 yılı harcama belgelerine ilişkin bildirimlerin, 20/Ocak/2006 tarihine kadar alınarak gerekli incelemelerin yapılması ve vergi indirimine hak kazandıkları tutarlar (ilk 3.300.00 YTL harcama üzerinden %8, sonra gelen 3.300.00 YTL harcama üzerinden %6 ve 6.600.00 YTL aşan harcama üzerinden de, %4 oranı uygulanmak suretiyle) belirlenerek YTL olarak hak sahiplerine ödenmesi sağlanmalıdır.

PricewaterhouseCoopers Türkiye Ofisleri:**İstanbul**

Süleyman Seba Cad. BJK Plaza No.48 B-Blok
Kat: 9 34357 Akaretler, Beşiktaş, İSTANBUL
Tel: (90-212) 326 6060
Faks: (90-212) 326 6050

Büyükdere Cad. No.111 K.2-5

34394 Gayrettepe, İSTANBUL
Tel: (90-212) 355 5858
Faks: (90-212) 355 5850

Ankara

Paris Cad. No.12/4 06540
Kavaklıdere, ANKARA
Tel: (90-312) 410 4545
Faks: (90-312) 410 4550

İzmir

Hürriyet Bulvarı, No:4/1 Kavala Plaza
K.6/605 35210 Alsancak, İZMİR
Tel: (90-232) 497 7070
Faks: (90-232) 497 7050

Bursa

Y.Yalova Yolu 4. Km Buttım Plaza No:424
K:9 D:1622 16250 Orhangazi, İZMİR
Tel: (90-224) 270 29 29
Faks: (90-224) 270 29 30

www.pwc.com/tr

www.vergiportali.com